

SSElovensko

Európsky projekt "Senior Social Entrepreneurship"

Vladimír Ledecký

Starosta obce Spišský Hrhov,
ktorý položil základy
sociálnych podnikov na Slovensku

Vladimír Ledecký

V čase zakladania podniku (2005)
starosta obce Spišský Hrhov,
v súčasnosti poslanec NR SR

Názov firmy: Hrhovské služby, s.r.o.

Miesto: Spišský Hrhov, okres Levoča, Slovensko

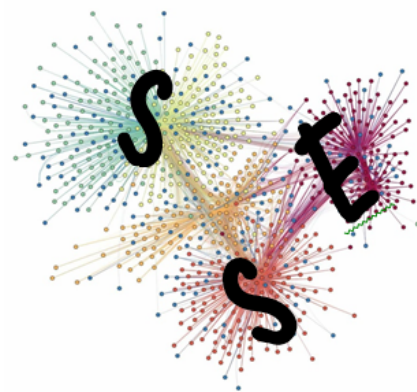
Aktivity:

Stavebné práce, zemné práce, kosenie pozemkov,
štiepkovanie dreva, oprava cestnej komunikácie,
výroba z dreva, výroba a predaj paletiek, práca s
kameňom, lisovanie slamy, zateplovanie budov, výroba
a predaj paletiek.

Kontakt:

Web: <https://www.spiskyhrhov.sk/obec-2/organizacie-v-obci/hrhovske-sluzby-sro-rsp/>

email: vagnerova@spiskyhrhov.sk

Senior Social Entrepreneurship

Viac informácií získate na

našej webstránke

sociálnych sieťach

Partnerstvo

Velenje, Slovinsko

Viedeň, Rakúsko

Žilina, Slovensko

Atény, Grécko

Évora, Portugalsko

Turku, Fínsko

**«Jedným z našich veľkých úspechov je,
že sme otvorili obecnú firmu.
Vtedy na to neboli žiadne zákony.
Dnes máme zákon o sociálnom podnikaní,
ktorý podmienky zlepšuje»**

**Starosta Spišského Hrhova, Vladimír Ledecký, ktorý zastával svoj úrad dve desaťročia,
založil obecnú firmu, ktorá postupne vybuďovala obec na východe Slovenska.
Drvivá väčšina zamestnancov sú Rómovia, ktorí spolu s Nerómami
pokojne nažívajú vedľa seba.**

Čo je "Hrhovské služby, s.r.o."?

"Hrhovské služby, s.r.o."
je obecná firma obce
Spišský Hrhov od roku 2005.

Firma vznikla na základe
programu rozvoja a podnikania
a bol jej priznaný štatút
sociálneho podniku.

Spišským Hrhovom sa inšpirovali
aj ostatné samosprávy. Vtedy sa
začali v obci zaoberať
myšlienkou, že by mohli sociálne
podnikanie u nás
inštitucionalizovať. Tak vznikol
zákon o sociálnych podnikoch
na Slovensku.

Ako by ste opísali proces založenia Vášho sociálneho podniku?

V tom čase som bol starostom obce Spišský Hrhov a ako dedina sme pripravovali plán rozvoja obce.

Pri príprave plánu bolo dôležité, aby sa na ňom podieľala čo najväčšia časť obyvateľov. Takto sme do neho zapojili 70 ľudí. Jedna z oblastí, ktorú sme začali riešiť bola 100% nezamestnanosť rómskych obyvateľov a s tým spojené negatívne záležitosti vylúčenej komunity.

Aby sme vyriešili aj problém rómskej komunity, vyšlo nám z toho, že založíme obecnú firmu. Bolo nám jasné, že nezamestnáme všetkých, ale vedeli sme, že máme lokálne zdroje, ktoré môžeme využiť a zamestnať aspoň niektorých. Následne riešiť dochádzku do školy, platenie daní, atď...

Hlavnou myšlienkou bola tvorba pracovných miest a sociálne začlenenie rómskej komunity do života obce.

“

Hlavnou myšlienkou bola tvorba pracovných miest a začlenenie rómskej komunity do života obce.

Obyvatelia Spišského Hrhova

So sociálnym podnikaním je to asi ako so všetkým. Najprv musíme mať myšlienku v hlave, potom sa môžeme do toho pustiť. Aby sa nám myšlienka v hlave ustálila, musíme o tom vedieť čo najviac a potom mať ľudí, kde prídeme nazbierať aj praktické aj teoretické skúsenosti.

Ak má niekto sociálne cítenie a chce podnikat', ideálne pre neho je založiť si sociálny podnik. Podpora na Slovensku je v súčasnosti dosť výrazná.

“

Aby sa nám myšlienka v hlave ustálila, musíme o tom vedieť čo najviac.

Obyvatelia Spišského Hrhova pri stavebných prácach

Aká bola hlavná konkurenčná výhoda, ktorá motivovala Váš podnikateľský nápad?

Ďalšou oblasťou, ktorú sme chceli riešiť, bolo zastabilizovať počet obyvateľov, zastaviť ich odliv za prácou do iných regiónov, nakoľko sa rapídne znižoval u nás ich počet.

Našou výhodou bolo, že sme mali pozemky, niektoré sme mohli zameniť. Začali sme v prípravu stavebných pozemkov, neskôr s výstavbou bytov.

Boli obdobia, keď sme zamestnávali aj viac ako 100 zamestnancov, pripravili sme viac ako 500 stavebných pozemkov za prijateľné ceny, čiže sa k nám začali sťahovať aj ľudia z regiónu. Podporili sme model financovania svojpomocnej výstavby rodinných domov. Počet obyvateľov začal naopak stúpať, začali sa stavať domy.

“

Chceli sme zastabilizovať počet obyvateľov, zastaviť ich odliv za prácou do iných regiónov.

S akými výzvami sa stretol Váš obchodný projekt v počiatkoch, či neskoršom štádiu vývoja? Ako ste sa s nimi vysporiadali?

V čase, keď registrovali náš podnik ako sociálny, mali sme už obecný podnik, v ktorom sme zamestnávali zdravotne znevýhodnených občanov. Prihliadali sme na to, či si dokážu na seba zarobiť a ak áno, tak sme ich zamestnali. Keď sme sa stali sociálnym podnikom, dostávali sme na nich príspevok, ktorý sme predtým nedostávali.

Od začiatku bolo našim cieľom vytváranie pracovných miest pre ťažko zamestnateľných ľudí a pomoc miestnej komunite, nie vytváranie zisku.

Vždy na konci roka sme ale zistili, že si dokážeme vyrobiť aj zisk. Keďže to bol obecný podnik, tak sme si povedali, že ten zisk budeme na 100% investovať ďalej. A tak sme začali plánovať ďalšie činnosti, aby sme sa rozvíjali. Mali sme na to technológie, aj ľudí. Identifikovali sme množstvo lokálnych zdrojov, ktoré sme neskôr využili.

Aktivity sme rozšírili o komplexnú stavebnú činnosť, pekárňu, kováčsku dielňu, obchod s domácimi produktami, čím sme podporili aj regionálnych výrobcov, kúpalisko, ktoré prevádzkujeme, pálenicu, ktorá v regióne chýbala, či posilňovňu.

“

Identifikovali sme množstvo lokálnych zdrojov, ktoré sme neskôr využili.

V Spišskom Hrhove sme začali pri otvorení podnikania presadzovať nie myšlienku zisku, ale hlavne myšlienku rozvoja. Veľa ľudí sa k nám neskôr chodilo inšpirovať, zatahli nás do prípravy sociálnych podnikov. Začali sme pôsobiť na rôznych projektoch doma aj v Európe. Stali sme sa tak prirodzene oficiálnymi, či neoficiálnymi konzultantmi, keď sa pripravoval zákon o sociálnom podnikaní.

Na Slovensku ja také špecifikum, kde väčšie percento sociálnych podnikov sú obecné podniky. V iných štátoch Európy toto nie je, dokonca niekde sú zákony, kde obecný podnik nemôže byť sociálnym podnikom. Myslím, že na Slovensku sme k tomuto prispeli my, keďže sme ako prví vytvorili sociálny podnik, ktorého základom bol najprv obecný podnik. Následne sa tohto modelu chytilo mnoho ďalších primátorov a starostov. Začali nás kopírovať a keď vznikol zákon o sociálnom podnikaní, tak aj ich obecné podniky sa prirodzene stali sociálnymi podnikmi.

“

Stali sme sa tak prirodzene oficiálnymi,
či neoficiálnymi konzultantmi,
keď sa pripravoval zákon o sociálnom podnikaní.

Akú podporu ste dostali od verejnej správy pri zakladaní spoločnosti (finančnú, mentorskú, ...)?

Podporu sme dostali od Kanadského inštitútu.

Boli sme obec, ktorá si ako prvá z obcí a možno aj ako prvá zo samospráv na Slovensku, robila plán sociálneho a hospodárskeho rozvoja obce. V tom období sme sa stretli s organizáciou – Kanadský inštitút, ktorý bol financovaný zo zahraničných zdrojov. Od nich sme čerpali informácie ohľadom plánu rozvoja a informácie ako to funguje vo svete.

Nevedeli sme síce prostredníctvom nich plán rozvoja financovať, avšak ponúkli nám možnosť naučiť nás ho zostaviť a využiť to na príklade našej obce. Tak sme mohli založiť obecný podnik.

“

Podpora na založenie sociálneho podniku je na Slovensku dosť výrazná, avšak vznikajú pomaly. Nemáme lídrov sociálneho podnikania.

Prečo ste sa rozhodli podporovať (stať sa akýmsi mentorom) zakladania sociálnych podnikov na Slovensku? V čom vidíte ich dôležitosť?

Na Slovensku sa nachádza veľká časť nerozvinutých okresov. Príležitosť podporiť a rozvinúť ich vidím práve v zakladaní sociálnych podnikov.

Sociálny podnik v Hrhove bol pozitívnym príkladom, akýmsi motorom rozvoja a zmeny. Okrem toho sa mu podarilo začleniť aj rómsku komunitu do života obce, čo je potrebné dosiahnuť aj v iných regiónoch Slovenska.

Podpora na založenie sociálneho podniku je na Slovensku dosť výrazná. Avšak, sociálne podniky vznikajú veľmi pomaly, momentálne ich máme okolo 300. Nemáme lídrov, resp. manažérov sociálneho podnikania.

Keď sa nami inšpirovali aj ostatné samosprávy, začali sme sa zaoberať tým, že by sme mohli sociálne podnikanie u nás inštitucionalizovať. Tak vznikol zákon o sociálnych podnikoch.

Následne vznikol aj projekt, ktorý je financovaný z európskych zdrojov, na základe ktorého je v každom krajskom meste štruktúra, ktorá vznik sociálnych podnikov podporuje. Problém je ten, že ju tvoria ľudia, ktorí prišli z iných projektov. Po odbornej stránke sú dobrí, vedia vysvetliť zákon, avšak chýbajú im ešte konkrétne vedomosti z praxe. Preto vidím ešte aj v tejto konkrétnej oblasti priestor pre zlepšenie.

An aerial photograph of a village nestled in a valley. The foreground and middle ground are dominated by vibrant green agricultural fields, some of which are divided into smaller plots by white lines. A dense cluster of buildings with colorful roofs forms the village center. In the background, rolling hills and mountains are visible under a clear blue sky with scattered white clouds. The overall scene depicts a rural, agricultural landscape.

Európsky projekt „Senior Social Entrepreneurship“